

SAMİMİYET HAYATIMIZIN NERESİNDE

İnsanlar arasında ilişkiler bazı hassasiyetlere dikkat edilmesiyle anlam kazanmaktadır. Her insanın kendine göre yaklaşımları olduğu gibi, herkes tarafından kabul edilen genel geçer ilişki esaslarının olması gereklidir. Bunlardan birisi ise samimiyettir.

Samimiyet, içten olma, içi dışı bir olma, içinden geldiği şekilde hareket etme anlamlarına gelir. İnsanoğlu, dışından ziyade içindeki durumlarla bilinen ve zamanla tanınabilen bir yapıya sahiptir. Kişilerle ilk karşılaşıldığındaki hal ve davranışlarla daha sonraki süreçte muhatap olunanlar farklı olabilmektedir. Bu durum, insanoğlunun dünya görüşü çerçevesinde şekillenen istikametinin ve hayat görüşünün birer yansıması olarak ortaya çıkabilmektedir.

Günlük hayatımızda samimiyet anlayışımız o kadar değişken ki, aramızda konuştuğumuzda “samimi misin”, “samimi ol” ve “samimiyetten yoksun insan” gibi ifadeler kullanmaktayız. Bu ifadelerin ortaya çıkma nedeni, içimizle dışımızın, söylediklerimizle eylemlerimizin uyumsuzmasıdır.

İnsanlar arası ilişkilerde güvenin oluşması önemlidir. Güveni oluşturan en önemli etken ise samimiyettir. “Samimi ol”, “Samimi misin?” şeklinde karşılık verdiğimiz durumlar aslında bizler arasında güven probleminin, birbirimize karşı güvenmediğimiz birer yansıması değil midir? Yaşadığımız şu günlerden geriye doğru bakıldığında, daha önceki zamanlarda insanların daha güvenli şimdi ise güvensiz bir toplum olduğundan bahsedebiliriz. Aslında her dönem bir öncekini arar durumdadır. Çünkü âlem kıyamete yaklaşmakta, huzursuzluklar, anarşi artmakta ve insanların samimiyeti ise her geçen gün azalmaktadır.

Samimiyet, ilişkilerin kurulmasından ilerlemesine kadar geniş yelpazede etkisini gösteren bir umdedir. Bir kişi ile arkadaş olduktan dostluğa kadar devam eden süreçte adeta merdiven basamakları gibi aşamalı olarak ilişkiler samimiyet testinden geçmektedir. Dostluklar, zamanla oluşan ilişkilerdir. Bir birikim ister. O birikimin oluşmasının kilometre taşlarının her birinde ise samimiyet vardır.

Samimiyet anlayışının güzergâhı bu olması gerekirken, bugün hayatın birçok noktasında aksi yönlü hareketlere şahit olunmaktadır. Makama göre, menfaat elde etmek için farklı hareket edenler, etrafımızdaki insanlar ne der düşüncesiyle içindekini değil de gösteriş için farklı hareket edenler, kendi ekonomik imkânlarını zorlayarak farklı görünmeye çalışanlar, menfaat elde etmek için Müslüman veya modern görünmek gibi vs. birçok konuyu bu kapsamda sayabiliriz.

Bir Müslüman, kimin ne yaptığından ziyade, kendi yaptıklarının neler olduğuna bakmalıdır. Menfaat elde etmek için değil yaratılanlara yaratandan ötürü hizmet etmek için hareket etmelidir. Başkaları ne der diye düşünmeden, yaptıklarım karşısında “Rabbim bana nasıl muamele eder” anlayışını aklından çıkarmamalıdır. Çünkü Allah için yapılanların karşılığı var, başkaları için yapılanların ise karşılığını kime karşı yapmışsak ondan istenmesi gerektiğini kıyamet günü Rabbimiz o kullarına ifade edecektir. Başkaları için, farklı farklı hareket edenler, her ne kadar hayır yapsalar, sadaka verseler, namaz kılsalar, yardımda bulunsalar dahi ahirette ellerinin boşa çıkacağını Allah Rasûlü hadis-i şeriflerinde beyan etmektedirler. Dolayısıyla Müslüman, her ne yapıyorsa, “Ben bunu Allah rızası için yapıyorum, kimin benim hakkımda ne söylediğine değil, Rabbimin emirlerine önem veriyorum, öncelik tanıyorum, O’nun ne dediği önemlidir” anlayışıyla hayatına yön vermelidir.

Bugün karakter erimesi diye bir durumla karşı karşıyayız. “Adam gibi adam” ifadesiyle telaffuz ettiğimiz her şeyiyle güvenilir, sağlam anlamlarına gelen ifadenin muhatap olacağı insanlarla karşılaşmak oldukça zorlaşmaktadır. Birbirimizin yüzüne söylemediklerimizi arkasından konuşmak marifet sayılmaktadır. Arkadaşlıklar ve dostluklar sadece menfaat çerçevesinde şekillenmektedir. Herhangi bir alış-verişte satıcı, malın bütün evsafını anlatmak yerine sadece iyi taraflarını söyleyip kötü taraflarını gizlemeyi tercih etmektedir.

Bizi yaratan, içimizi ve dışımızı çok iyi bilen Rabbimiz, kullarına “sizin içinizi de dışınızı da biz çok iyi biliyoruz” (Âli İmran, 3/29), bir diğer ayette ise, Ey iman edenler! Niçin yapmadığınız şeyleri başkalarına yapın diye söylüyorsunuz (Saf, 61/2) buyurmaktadır. Allah Teâlâ, bizden, içimizde geçirdiklerimizle söylediklerimizin bir olmasını tavsiye etmektedir. Münafıklar gibi, içi başka dışı başka olmamayı salık vermektedir. Peygamber (s.a.s.) ise, “din samimiyettir” (Müslim, İman, 95) buyurmaktadır. Müslümanım diyen, imanının gereğini yerine getirmekle mükelleftir. Samimi olarak yaşanmayan din, Allah’ın murat ettiği, Hz. Peygamber’in bir örnek olarak uyguladığı din değildir. Söz verdiği zaman sözünde durmayan, emanete hıyanet eden, konuştuğu zaman yalan söyleyen kişiler, Hz. Peygamber döneminde oldukça fazlaydı. O zamanki münafıklar, Hz. Peygamber’e gelerek inandık, kendi aralarında ise biz O’nu kandırıyoruz diyorlardı. Bugün insanlar arası ilişkilere bakıldığında, Hz. Peygamber dönemindeki münafıkların ikiyüzlülüğüne epeyce ilave yaparak 200 yüzlü insanlar haline geldik. Müslümanım diyen öyle insanlar var ki, menfaati gereği işinin olduğu her bir yerde farklı farklı şekillere bürünebilmektedir. Rabbim böyle bir hale gelmekten korusun, öyle olanları da en kısa zamanda ıslah etsin.

Bir Müslüman, düşündükleriyle yaptıklarının uyum halinde olmasına dikkat etmelidir. İnsan hayatta nelerle karşılaşacağını bilememektedir. Bu ilahi yazgının bir yansımasıdır. Samimi hareket etmekle etmemenin bu dünyada bile sonuçlarıyla muhatap olunacağı bilinmelidir. Farklı davranılan şahıslarla ve menfaat elde etmek için yapılan çabalarda şahsi konumun hangi seviyelere inebileceği mutlaka düşünülmelidir. Bunu, hem kendi yaşamımızda hem de etrafımızdakilerin tecrübelerinde görmekteyiz. Önemli olan, sonucu her ne olursa olsun, samimi olmaktan zarar gelmemektedir. Usulüne uygun olmak kaydıyla, içimizden geçenleri arkadan söylemektense, usulünce muhatabımıza direkt iletme en doğru davranış olacaktır. Bu, bir samimiyet sınavıdır. Parçalar, tek tek bir anlam ifade etmemektedir. Bütün, bütün olduğu için her yönü birken değer kazanmaktadır. İnsanoğlu bir bütündür. Farklı insanlara karşı farklı davranmak kendi şahsiyetini heba etmek anlamına gelmektedir. Kendini parçalama yerine, sağlam bir şahsiyet çerçevesinde konumlandırılmalıdır. Bulunduğu konuma ve şartlara göre değil, hayatın istikameti doğru olan yolunda yani Allah’ın emrettiği yolda yaşamaya çalışmalıdır. Anadolu insanının ifadesiyle, omurgalı bir insan olmalıdır. Çünkü omurga, vücudun dik durmasını yani samimiyetini ifade etmektedir. Ne mutlu samimiyeti sadece dillerde ve konuşmalarda değil hayatında layıkıyla yaşayabilenlere.